

Udenrigsministeriet

Til Folketingets partier
Christiansborg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Sagsnummer

Kontor

2022-17310

16. november 2022

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 14. november 2022

Dagsordenen for rådsmøde (udenrigsanliggender) den 14. november 2022 omfatter *Ruslands aggression mod Ukraine, Afrikas store søers region og Vestbalkan* som diskussionspunkter. Punkterne forelægges hermed Folketingets partier til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotat for rådsmødet, som er oversendt til Folketingets partier den 4. november 2022.

Dagsordenspunkt 1: Ruslands aggression mod Ukraine

Indholdet af drøftelsen vil afhænge af udviklingen frem mod rådsmødet, men forventes på nuværende tidspunkt at omhandle *EU's tilgang til Rusland, beskyttelse af kritisk infrastruktur i både Ukraine og Moldova, yderligere sanktioner relateret til krigen i Ukraine, igangsættelse af EU's militære træningsmission til støtte for Ukraine (EUMAM) samt accountability.*

Ruslands invasion af Ukraine fortsætter med angreb på civil infrastruktur forud for vinteren. Situationen forventes fortsat at kunne forværres og medføre afledte kriser, herunder i forhold til den globale fødevarer-situation, europæisk energiforsyning og inflation.

På rådsmødet ventes en bredere drøftelse af EU's strategiske forhold til Rusland. Der er generel enighed om nødvendigheden af at se på den overordnede ramme for EU's Ruslandspolitik i lyset af den nuværende situation. Fra dansk side arbejdes der for fortsat EU-enighed om tilgangen til Rusland.

Ruslands angreb mod militære mål er de seneste par uger blevet afløst af angreb mod civil infrastruktur, hvor særligt den ukrainske energisektor – og derigennem både el- og vandforsyning – er hårdt ramt. Der forventes, at situationen i Ukraine henover de kommende måneder vil forværres og få afledte konsekvenser for Moldova. Fra dansk side vil man bakke op om en mulig fælles EU-position i forhold til at afbøde konsekvenserne af

ødelæggelserne af kritisk infrastruktur i tråd med den EU-koordinerede akuthjælp og genopbygning.

Kommissionen arbejder aktuelt på forslag til yderligere sanktioner i relation til krigen mod Ukraine. Der forventes generel opbakning blandt de øvrige medlemsstater til yderligere sanktioner. Fra dansk side støttes op om de hårdest mulige sanktioner i relation til krigen i Ukraine som der kan opnås enighed om.

På rådsmødet ventes vedtaget at igangsætte EU's militære træningsmission til støtte for Ukraine (EUMAM). Formålet med missionen er at træne blandt andet militære styrker, medicinsk personel og specialister. Samtidig skal missionen koordinere EU-medlemslandenes eksisterende træningsindsatser. Inden for rammerne af regeringens forhandlingsoplæg den 30. september 2022 støtter regeringen igangsættelsen af den militære EU-træningsmission til støtte for Ukraine.

I forlængelse af rådskonklusionerne vedtaget på Det Europæiske Råd forventes accountability at blive en del af drøftelsen. Fra dansk side arbejdes der på at sikre fortsat tæt koordination med EU's partnere og allierede om accountability i Ukraine og ikke mindst sammenhæng mellem EU's initiativer i regi af FN og andre internationale samarbejder, herunder ved brug af den dansk initierede Group of Friends for accountability in Ukraine. Danmark støtter generelt op om at afsøge alle muligheder for accountability-mekanismer.

Dagsordenspunkt 2: Afrikas store søers region

Under andet dagsordenspunkt forventer jeg en drøftelse af udviklingen i Afrikas store søers region (Burundi, Den Demokratiske Republik Congo (DRC), Rwanda og Uganda) med fokus på, hvordan vi styrker EU's strategiske tilgang til regionens udfordringer og mobiliserer alle EU's politikker og instrumenter for at fremme fred og stabilitet.

Det er især situationen i DRC og de regionale aspekter af konflikten i den østlige del af landet, der påkalder sig opmærksomhed. Jeg forventer, at drøftelserne bl.a. vil omfatte de seneste dages intensiverede kampe mellem DRC's hær og oprørsgruppen M23 og den skærpede retorik mellem DRC og Rwanda, som DRC beskylder for at støtte M23. Disse spændinger er senest kulmineret med DRC's udvisning af Rwandas ambassadør i landet og anti-rwandiske protester i byen Goma på grænsen til Rwanda. DRC har samtidig hjemkaldt sin Chargé d'Affaires i Rwanda. Rwanda og DRC's udenrigsministre mødtes i Angola den 5. november og blev enige om at fastholde dialog for at løse den politiske krise mellem landene.

Udenrigsministrene vil tage bestik af udviklingen, herunder at FN's fredsbevarende mission i landet, MONUSCO, der støtter DRC's hær i

kampen mod M23 og de over 100 andre militser i landet, har måttet foretage en strategisk tilbagetrækning fra en militærbase i området.

Rådsmødet vil være en anledning til at drøfte, hvordan EU skal forholde sig til udviklingen i regionen, herunder ikke mindst til spændingerne i og omkring DRC, og vurdere hvilke handlemuligheder EU har. Fra dansk side støtter man generelt op om, at EU arbejder for at styrke sin strategiske tilgang til samarbejdet med landene i Afrikas store søers region med henblik på at bidrage til at fremme regionens stabilitet og sikkerhed. Det er hensigten, at drøftelserne skal danne afsæt for en senere mere formel fastlæggelse af EU's position, forventeligt i rådskonklusioner.

Dagsordenspunkt 3: Vestbalkan

På rådsmødet forventer jeg en generel politisk drøftelse af den aktuelle situation på Vestbalkan. Drøftelsen ligger i forlængelse af den drøftelse, Rådet havde i maj, og skal også ses i lyset af det kommende EU-Vestbalkan-topmøde, der skal afholdes til december.

EU har et massivt engagement på Vestbalkan og en naturlig interesse i at sikre en positiv udvikling både politisk, økonomisk og sikkerhedsmæssigt. Det gælder ikke mindst i lyset af Ruslands invasion af Ukraine og implikationerne heraf for såvel landene på det vestlige Balkan som for EU's engagement i regionen.

Derfor er det mere nødvendigt end nogensinde at se på konkrete muligheder for at øge EU's engagement i regionen. Det er et emne, der uden tvivl vil komme i fokus under det EU-Vestbalkan topmøde, der skal afholdes den 6. december 2022. Og for første gang skal et sådant topmøde afholdes i et land på det vestlige Balkan, nemlig i Albanien. Det er et vigtigt signal i en tid, hvor der blandt landene er en betydelig bekymring for, at de bliver glemt af EU. Det er ikke mindst tilfældet efter, at Det Europæiske Råd den 23. juni i år besluttede at give kandidatstatus til Ukraine og Moldova og et europæisk perspektiv til Georgien med udsigt til kandidatstatus, når en række betingelser er opfyldt.

EU's udvidelsesproces hører under Rådet for Generelle Anliggender og skal således ikke behandles på dette rådsmøde. Der er dog ingen tvivl om, at det er et emne, som flere vil have i baghovedet, efter at Kommissionen i sin årlige udvidelsespakke har anbefalet, at Bosnien-Hercegovina tildeles kandidatstatus på visse betingelser.

Netop i Bosnien-Hercegovina ser situationen nu efter et år med spændinger og trusler om løsrivelse fra de bosniske serberes side ud til at have stabiliseret sig for en stund. Således gennemførtes den 2. oktober 2022 præsident- og parlamentsvalg i landet, og valgbehandlingen forløb generelt roligt, om end der var visse tilfælde af uregelmæssigheder.

En anden afgørende udvikling er det, at det den 2. november i år lykkedes at opnå et enstemmigt mandat fra FN's Sikkerhedsråd til en forlængelse af mandatet for EU's operation EUFOR Althea i Bosnien-Hercegovina. Forud for vedtagelsen havde der ellers været bekymring om, hvorvidt Rusland ville blokere for en forlængelse af mandatet. EU's Operation EUFOR Althea har spillet en vigtig rolle ift. at sikre stabiliteten i landet. Danmark bidrager i perioden 15. oktober til 20. december 2022 med to helikopterlæger til Operation Althea. Det er Danmarks første bidrag til en militær EU-operation siden afskaffelsen af forsvarsforbeholdet.

Endelig kan det konstateres, at dialogen mellem Serbien og Kosovo fortsat er anspændt. Der er med andre ord et stort behov for at se mere strategisk på, hvordan vi kan styrke båndene til det vestlige Balkan. Og fremfor alt, hvordan vi kan bidrage til at dæmpe den ustabilitet, der desværre stadig præger flere af landene i regionen.

Jeppe Kofod
Fungerende udenrigsminister